

باتور ملت

(د سليمان لايق قصيده چې د كوزې پښتونخوا شاعر، غني خان ته يې ليكلې)

Ketabton.com

اېډېټ او برېښنايي کول: احسان علي شفيق او زرغونه علي

قصيده

دا زمونږ د سترگو وړاندې «غني» گوره څه تيريري؟
يو باتور ملت غر قيروي، يو مضبوط وطن نريري
يوه دنيا د برم بډل، يوه دنيا د ميرنيو
دغروب په لوري درومي، د تاريخ له پاڼو لوييري
پاس دستورو رانه څاڅکي، راته ښکاري اوښکې اوښکې
د آسمان په شنو غومبرو، لارې لارې را بهيري
سر چې ردمه په سر وپردي، هيبتناک غرونه اورم
ته وا ځمکه په منځ دوه شوه، افغاني وطن ډوبيري
يا آسمان زمونږ په وير کې، ښکته پرپوته په ځمکه
يا قيامت په ځمکه جوړ شو، ولاړ غرونه هواريري
«ايمل» رپردي په لحد کې، له غصې دزړه په تبه
چې مغل په خيبر وخت، افریدی لا نه پوهيري
د شنلې پر ځای له دښتو، تېرې تورې زرغونيري
د اوبو پر ځای له غرونو نه سرې وينې را بهيري
د باران پر ځای له ورېځو، تندرونه را کوزيري
د رحمت پر ځای له هسکه، غضبونه نازليري
"شمر" ښکته پورته دانگي، سترگې رډې توره کښلې
نه يې سترگې له چا سوځي، نه يې شرم له چا کيري
«زينب» چيغې کړې چې ربه، ته لا څه ته ورته گورې
د «حسين» په زخمي زړه کې، د يزيد خنجر ځليري

څه بې پته شوو جنگونه، څه بې هوډه شوو ننگونه
تو لعنت په دې شملو شه، لا دي جگې نه شرميري
دا د چرگ لکۍ ته ورته، شملې واچوئ په مخکه
دا د شرم او ماتې نښې، پښتنو ته نه ښايي پري
شمله هغلته شمله وي، چې په نر باندې وي لکه
اوس په هر کدو جگيري، اوس په هر اجرا ښور پري
خدايه دا دې څه را وکړه، چې يو نر دې راپرېښود
هر کمره ته چې تکیه شوو، لکه شگه را شري پري
يو «ميرويس» په مونږ کې نشته، چې گرگين لارې ته سم کړي
يو «شيرشاه» راپورته نه شو، چې مغل ته ودريري

پروني ملا ته گوره، چې ټوک خور وو سقاط خور وو
اوس چې خصم دافغان شو، په سرو زرو کې ډوبيري
لويه خيته غټه کونه، نري پښې بېره ريره
ويته خوله بې شرمه سترگې، لکه مچ هرڅه کې لوي پري
متکور ماغزه د تيري، بې فرهنگه بې ادبه
چې تبليغ کوي نڅيري، چې قران لولي ششني پري
په اسلام کې لارې باسي، زمور د خاورې بر بادي ته
دين اخوان ته يو دکان دی، چې هر څه په کې خرڅيري

دا دې څه بلا اخته کړه، زمونږ په دې بد مرغو خلکو
نه له تا څخه ډارېږي، نه له دوی څخه شرمېږي
اوس چه حکم د ملا شو، دکابل په پاچاهي کې
هر ساعت په چا ور دانگي، هره ورځ په چا وړلوېږي
د افغان په قتل اخلي، سره پوندونه شنې ډالري
پښتو پرېږده چې ترې تللي، له ايمان سره خرڅېږي
باندې سپين په منځ کې تور دی، نگه اور دی نگه اور دی
په هر تار کې يې د ږيرې، شيطان سپور دی او نڅيرې
هر چرې په چر چوبي کې، پاچاهي خوبونه ويني
انگريزي لنچر په غاړه، په لار ځي ته وای نڅيرې
چې پرون يې دمولې، رڼې خاورې خوسکو ته
اوس په بره پښتونخوا کې، په انسان باندې سپرېږي
زما زړه پولی پولی دی، زما سا لمبه لمبه ده
چې دا توره خپکۍ به؛ له مونږ کله پور ته کيږي
جهاد لوبنی د فساد شو، مولانا صاحب جلااد شو
دين دولت دواړه برباد شو، د ده زړه لانه سپرېږي
زمونږ کور دشرارت شو، افغاني وطن غارت شو
دا زمونږ د سترگو وړاندې، «غني» گوره څه تيرېږي
مونږ زغمل چې رانه لوټ شي، څه چې شته دي بې ناموسه
تورې خاورې مو په خوله شه، اوس هغه رانه لوتېږي
د يوې مياشتې تازه ناوې، دشهيد پر قبر ژاړي
وايي کوم جهاد ته مړ شوې، ځواب ووايه چې ځنډېږي
تا چې سر په چا دو کې، هغه غواړي چې ما لوټ کړي
ماور بولي هغه ځای ته، چې شيطان ځنې شرمېږي
زه چې ستا له غمه ژاړم، هغه څاري زما سترگې
سر را پورته که شهیده، ارمانونه دې رژېږي
افغاني درنې بيبيانې، چې په پت عزت خوندي وې
د جهاد تر بيرغ لاندې، برينډېږي ليلا ميږي
هر عرب خريدار شوی، زمونږ د خوندو او خور لڼو
مولانا صاحب يې پلوري، نه شرمېږي نه ځورېږي
تر څارويو وړيا شوې، پښتنې په مېندوي کې
دڅارويو هم څه دود وي، چې په چا باندې خرڅېږي

رښه دا لا څه تالان دی، چې په خپل وطن یې وینم
چې خپل سپي په پردی ننگه، افغانانو ته غیږیږي
چې له زړه د «کنشکا» نه، شنې لوڅې ځي آسمان ته
چې جمرود د سرو په بلخ ې، د «یما» له سره لویږي
"گرگین" ویوست تېغ د سټې، د افغان ننگي کهول ته
د «میرویس» لیڅه بېواکه، تېرې تورې ته غځیږي
په لاس نه ورځي بې خاورو، نه یې تېغ نه یې لښکر شته
هم لښکر هم یې تېغونه، د وطن پر ضد جنگیږي
خدایه څرنګه بدل شوو، د افغان درانه خویونه
په هر چا چې مونږ تکیه شو، پر پردیو پلورل کیږي
د وطن په حق کې نه کا، تش د خیر یوه خبره
خو د خپل مطلب د پاره، د هر سپی پښو ته لویږي
په هر ځای چې باران راشي، زمونږ خره یوسي له مخې
په هر خوږ چې سیلاب وځي، زمونږ وره ته را سمیږي
په هره سیمه چې برېښنا شي، تندر پرېوځي زمونږ په کلي
په هر رود چې توفان راشي، زمونږ کور ته راسیږي
په ډالرو باره شوي، که غلجی که دورانی دی
پښتانه او پښتو دواړه، هسې ښکاري چې ختمیږي
د احمد په گور یې تو کړې، تورې نارې د ینکیو
دا چې پلار له گریوان نیسي، دا چې وروڼو ته گواښیږي
مونږ ته ټول جهان دوزخ دی، چې وطن مو په کې نه وي
مونږ ته هر وطن سقر دی، چې افغان په کې ځوریږي
مونږ ته هر "شابه" پیغور دی، چې دشمن یې راته وایي
مونږ ته هر سلام لعنت دی، چې په سپکه په مونږ لویږي
مونږ ته هر گوله مرگی دی، چې دبل په ست یې ژوو
مونږ ته هر گوټ هلایل دی، چې د بل جام نه تویږي
مونږ ته هر مشر دشمن دی، چې په مونږ یې رحم نشي
مونږ ته هر افغان پردی دی، چې پردی سره یو کیږي
مور ته هر ملک تلک دی، چې زمونږ په سر روپی خوري
مور ته هر ملا بلا دی، چې په خلکو نه رحمیږي

جگې جگې ساقې راشه، پس له عمره را پخلاشه
په چوپتيا کې مو غوغا شه، چه مجلس را نه سپريږي
د ځوانۍ نوبت مې تېر شو، کوم چې تېر شو هغه هېر شو
اوس را ونيسه دا پاتې، چې قطار رانه تيریږي
که مطرب او رباب نه وي، که مستي او شباب نه وي
که د مينې عذاب نه وي، عمر بد کړې چې اورديږي
هوښياري يوه تنهائي ده، تنهائي يوه تباهي ده
په ترخو اوبو مې ډوب کړه، گنې زما جاله ډوبیږي
په مستۍ کې را چارپېر کړه، يوه کېږدی دخورو څنو
چې شپې ورځې را نه تښتي، چې کاروان را نه بېلېږي
د پسرلي په شکلې ياد، جام ته تويې کړه سکروټې
چې گلونه را ته ژاړي، چې خزان راته گواښیږي
دځوانۍ په باغ مې راغله، دزړښت دمانښام لړه
پيالې ډکې کړه له مخې، عمر تښتي نه ودریږي
ساقې ستړی يم له ژونده، لږ مې خلاص کړه له دې بنده
گنې وژني مې دا تنده، چې گړی گړی زیاتتیري
هومره راکړه چې پې ورک کړم، سر له پښو، پښې له سره
چې «غني» (۱) را څخه تښتي، «بېنوا» (۲) رانه پتیري
چې خورې صحرا ته ووځم، لېونی د لېونیو
چې مستي را کې نڅیږي، چې جنون راته خنديږي
چې مرغان د خړو دښتو، راته ووهي وزرې
چې زرکان راته غریږي، چې هوسی را ته پنډیږي

نه، نه خوشې ټوکه نه ده، « غني » لږ ورته دمه شه
دا خوب وړي را وينبيري، دا پرېوتې را پاڅيري
گومان مکره چې خالي شوه، د ساقې مينا له ميو
لا د تاک په تاخانو کې، د انگور بښېنې ډکيري
لا رباب سور شوی ندی، لا تش دوه دوره اوښتي
لا ساقې نوې راغلی، لا رندان نوې گرميږي
لا دځمکې تل کې اېشي، تللې وينې دځلميانو
لا د دې تودو خاورو، سره گلونه را غورږيري
لازمونږ په ارادو کې، عشق د مېنډو غلی نه دی
شپه که هر څه توفاني ده، چراغونه لا بليږي
لا وطن خلک را بولي، د ميرانو معرکو ته
لا هغه ژني ژوندي دي، چې تر هوډه قربانږي
لا خورږيري نيمو شپو کې، دتوفان غاورې چيغې
لا د غرو له جمدرينو، سيلاوونه راكوزيږي
لا د وينو واټ پرانيستی، ليونتوب دی ليونو ته
لا په پښو کې دمستانو، ځنځيرونه سره شليږي
لا د مځکې تناوونه، لاره باسي زلزولته
لا په باد او برېښنا کې، گردشونه را رسيږي
لا د رزم گرمي شته ده، زمونږ په مټو کې د ننه
لا زمونږ په پښتون زړه کې، د «ايمل» وينه چليږي
لا په جنگ د تخت او بخت کې، زمونږ لوبه ختمه نده
لا همت د « شير شاهي » ته همایون له آسه لوږي
لا د لوړو وريځو شا ته، عقابان وهي وزرې
لا په هسکو سر درو کې، افغاني زمري غورږيري
لا دخپلې خاورې مينه، مونږ ته وايي چې را پاڅئ
لا خوب وړي دپېړيو، له خوبونو را وښيږي
لا زمونږ په کلا گانو، پښتني حيا خوره ده
لا زمونږ په دروازو کې، غيرتونه پال کيږي

دا به بيا يوه غوغا شي، لکه څاڅکی په څپو کې
يو سرکښه ياغي سيند شي، سمندر ته به رسيرې
دا به بيا سپېدې خورې کې، د اطلسو پالنګونه
د بلورو په بیدیا به، رود د وینو را خوتيرې
دا به بيا په لمر لويډو کې، د مرغانو سيل له ورايه
لکه سور بيرغ د فتحې، په سرو وړانګو کې رپيرې
دا به بيا زمزم ته رسي، د بيدياوو جل وهلي
دا به بيا په جل وهلو، د رحمت باران وريرې
دا به بيا په مخه دانګي، دا زمونږ جنګي آسونه
دا به الوزي له کندو، دا به لوړو ته رسيرې
دا به اچوي له سويو، سرې سکروټې په تکل کې
دا به رسي تر هدفه، دا به خامخا برېرې
دا به بيا اباسين اېشي، ډوبوي به تورې کونې
تور پنجاب به وهل کيرې، له بنسټه به نريرې
دا به بيا لنډې مستيرې، تن به باسي له بستره
پښتانه به را پاڅيرې، پښتونخوا به آزاديږي
دا به بيا د « احمد » چيغې، ريردوي د لاهور مراندې
دا به بيا په کراکړ کې د « بيربل » ژامې ماتيرې
دا به بيا « سيدال » راباسي، د مرګ توره په غوجرو
آخوندان به ترينه تښتي، امامان به ترې پتيرې
دا د قم چريان به پوه شي، چې افغان د کار په ننگ کې
خپل پور نه پريردې پردي ته، دا تقدير دی نه بدلېرې

پای

Contacts: m.facebook.com/zarghoon.ali

m.facebook.com/m.ihsan.ali.shafiq

Mobile number: 0770859047

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**